

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Félévre. . . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.	Félévre. . . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 8 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.	Negyedévre. 8 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az aradi értekezlet.

Polgármesterek kongresszusa.

Debreczen, június 25.

Magyarországnak — Fiumét is beleszámítva — 25 olyan városa van, mely önkormányzati joggal bíró törvényhatóság. Fiume az ő saját külön viszonyainál fogva nem vehet részt a többiekkel, és így marad 24. Ebből a számból is rendesen elmarad egy-kettő, mely önmaga és a közös bajok orvoslása iránti kötelezettséget annyiba sem veszi, hogy egyszer egy évben legalább egyetlen tisztviselője által képviseltetné magát a közös érdekek megbeszélésénél.

Az aradi gyűlésről elmaradtak: Nagyvárad, Székesfejérvár, Szabadka, Ujvidék és Zombor. A 19 város pedig Arad, Baja, Debreczen, Győr, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Pancsova, Pécs, Pozsony, Sopron, Szatmár-Németi, Szeged, Selmecz-Bélabánya, Temesvár és Versecz, mely városok

polgármestereik, vagy azoknak helyettesei által résztvettek az aradi tanácskozásokban.

Az értekezletet az aradi városháza gyűlés-termében Salacz Gyula aradi polgármester, mint házigazda nyitotta meg, üdvözlővén a vendég-collégákat. Az értekezletet, mint elnök Zechmeister Károly győri polgármester vezette s a jegyzőkönyvet Komlóssy Arthur debreczeni polgármester-helyettes, mint alelnökkel együtt hitelesítik; jegyzőül Lóch Rezső aradi aljegyző kóretett fel.

Kimondották, hogy a tanácskozás formákhoz nem kötött, bizalmas és barátságos megbeszélés jellegét öltse fel, aminek hatása alatt Baja város küldötte Meskó László azonnal indítványozta is, hogy albizottságot küldjenek ki s az dolgozza ki a teendőket. Ezt a nem egészen új formáját az elhalasztásnak azonban az értekezleti tagok nyomban elvetették. Hofbauer Aurél (Marosvásárhely) már vitálisabb érdeket hozott felszínre, amidőn a városok jöve-

delmei és gazdasági ügyeiről beszélt. Majd Komlóssy Arthur debreczeni polgármester-helyettes általánosságban kivánt sérelmeinkre rámutatni s határozati javaslatot nyújtott be, melyhez Kecskemét, Arad és Szatmár képviselői támogatónak csatlakozván, az értekezlet azt egyhangulag elfogadta. Ezen határozati javaslatról az „Aradi Közlöny“ mai napról kelt száma a következő közleményt hozza:

Debreczen város h. polgármestere: Komlóssy Arthur főjegyző újabb sérelmet hoz fel. Az ellen kíván orvoslást, hogy a törvényhatósági városokat ne helyezték egy sorba a megyének rendezett tanácsú városával és községeivel. Vörös vonalként húzódik végig a városok munkálkodásán a minisztérium azon eljárása, hogy a városokat egyre zavarják, zaklatják a megyéknek kiadott rendeletekkel. Ohajtandónak tartja, hogy a minisztériumi rendelkezések tegyenek különbséget a megyék és a városok között, vagy legalább is megkülönböztetett törvényszakaszokban intézkedjenek a városokról. Nyomatékosan kell hangsúlyozni a városoknak azt, hogy régen elékezett már az idő, melyben a városokat meg kell különböztetni a megyéktől. Felszólalása értelmében határozati javaslatot nyújt be, mely a következőképen hangzik:

„Mondja ki az értekezlet, miszerint óhajtja, hogy az eddigi rendszer, melynek alapján ugy a törvényhozás, mint a min-

Két levél.

Irta: Vértesi Arnold.

Kedves Ödön! Csodálkozol rajta bizonyára, hogy levelet kapsz tőlem. Régóta nem irtunk már egymásnak. Gondolom, három éve elmúlt, hogy abbahagytuk a levelezést. Igazán nem tudnám megmondani, hogy miért, mert te nem adtál rá okot és mindig jó unokabátyám voltál; de tudja Isten, mégis azt hittem, hogy untatnak téged az én leveleim, hát inkább nem irtam.

Örvendésetem úgy sem tudtam volna neked írni. Azóta, hogy téged nem láttunk, nagyon sok bajunk volt. Azt tudod, hogy Péterfalváról bejöttünk lakni Miskolcra. Annak már innetova két éve. Nem irtam meg neked; minek panaszkodtam volna? De azért tudtam, hogy eljutott a híre hozzád is, ismerősök elvitték. Hiszen egy pár hétig arról beszélt nálunk az egész vármegye s bizonyosan Budapesten is emlégettek bennünket, akik ismertek: lám, lám, hát Szécsődyék is beadták a kulcsot.

Noha nem volt ujság s már előbb is tudhatták, hogy a végét járjuk. Szegény apa halála óta csak nagy ügyvel-bajjal bírta föltartani édes anyám, hogy ránk ne szakadjon a veszedelem.

Azt hiszem, te is ösmerted a mi állapotunkat s egy ideig úgy hittem, azért nem jössz oly sokáig felénk. Őszintén bevallom, hogy nagyon rosszul esett nekem és nagyon haragudtam rád. De ma már másképp itélem meg ezt a dolgot. Lehet, hogy komoly okod volt rá. Sőt bizonyos, hogy volt s nem kell mentegened magadat mert én megérttem azt.

De szegény édes anyámat sem kell elítélned. Ő minden áron férjhez akart volna adni engem, mielőtt még végképp bekövetkezik bukásunk. Ha port akart hinteni az emberek szemébe, azt csak anyai szeretetből én értem eselokedte. S ha irántad idegenkedett, hát annak is meg volt az oka, mert azt hitte, hogy miattad nem mernek közeledni a kérők. Hiába mondtam neki: hiszen lelkem anyám, Ödön csak rokonom, jó barátom.

És az vagy most is ugy-e? Igazi jó barátom. Azért fordulok hozzád, tanácsodra van szükségem. Olyan ember tanácsára, aki nekem igazán javamat akarja, aki nekem őszin'én megmondja: tegyem, vagy ne tegyem azt, amiről most gondolkozom?

Hadd mondok hát el, hogy miről van szó. Mikor Péterfalváról el kellett jönnünk s eladtuk a birtokunkat, mert máképp

mindent elköttye-vetyélték volna, édes anyám azt gondolta hogy marad még vagy tíz-tizenöt ezer forint, azon megveszszük a Georék kis jószágát s eléldégülünk, míg a jó Isten valami szerencsét ad nekem.

Am én mindjárt tudtam, hogy nem marad annyi sem és megmondtam édes anyámnak, költözünk be a városba s én tanítóképezdésbe fogok járni. Édes anyám nagyon sirt, hogy hát az ő leánya ilyen sorsra jut; de én megvigasztaltam, hogy ne busuljon, jobb így, mintha férjhez mentem volna s most az uram szememre vetné, hogy megcsaltuk, vagyonos leány helyett koldust rejt el.

Igy éldegéltünk már majd két éve. Én szorgalmasan tanultam, hogy megszerzem a tanítói diplomát. Nem mondom, hogy egészen belenyugodtam sorsomba. Néha egy-egy titkolt vágy fölbreedt bennem, egy-egy álom átsuhant lelkemen. Leányálmok, rózsák, gyorsan tűnedezők. Néha azt gondoltam, hogy az én életem is lehetne talán másforma. Hogy egyszer majd eljön érterem is valaki.

Látod, hogy bevallok neked mindent. Hiszen hol van olyan fiatal leány, kinek szívére meg ne regeztet volna olyankor valami édes sejtetem? És azt is bevallom,

denkori kormányok kiadott rendeleteiben és tett intézkedéseiben a vármegyéket, a törvényhatósági joggal felruházott városokat, a rendezett tanácsú városokat, nagy és kicsi községeket egy kalap alá foglalták, miáltal temérdek félreértések, elmagyarázások és zavarok keletkeztek. — jövőre szüntessék be a vármegyék (rend. tan. városaik és községeikkel) külön, a th. joggal felruházott városokra nézve ismét külön törvények vagy legalább is egészen elkülönített törvényszakaszok alkottassanak. Az ily törvények tervezetének elkészítése a az idevonatkozó miniszteri rendeletek kibocsátása előtt, ne csupán a vármegyei főispánok és közigazgatási tekintélyek, hanem azon kormányzati joggal bíró városok adminisztrációjának tágas mezőjén gyakorlati tapasztalatokat szerzett tisztviselők és bizottsági tagok is hallgattassanak meg és ezeknek célszerű javaslatai fogadtassanak el.

Ezen irányzat értelmében való egyöntetű feliratoknak az országgyűlés képviselőházához és a magyar miniszterelnök urhoz intézését a városi törvényhatóságok sürgősen eszközölké, sőt képviselőink külön-külön is felkérendők, hogy a törvényhatósági városok érdekében lépjenek fel s általánosan a fentebb kifejtett cél elérése és keresztülvitelére a közvélemény, a sajtó útján is ébren tartassák.

Brolly Tivadar pozsonyi polgármester indítványozta ezután, hogy táviratozzanak a polgármesterek a képviselőházhoz, mely éppen kedden fogja tárgyalni a városokra nézve oly fontos fogyasztási adókról szóló 1899. évi VI-dik t.-cz. hatályának kiterjesztése iránt készült törvényjavaslatot s kérjék fel az országgyűlést, hogy úgy fogadják el azt, amint a pénzügyi bizottság ajánlotta, t. i. hosszabbtassák meg 1904. év végéig a törvény rendelkezése, de ezen idő alatt rendezzék a városok pénzügyeit, térítsék meg az

elvont részesedést és részesítsék a városokat progresszív adójövedelmekben is.

Az indítványt az értekezlet elfogadta, de azon változtatással, hogy a sürgönylevél *Hieronimy* Károlyhoz, mint Arad képviselőjéhez s általa az összes városok képviselőihez küldessék fel. Majd a szövetkezeti ügyekkel és a városi takarékpénztárakkal foglalkoztak és kiadták egy háromtagú albizottságnak előkészítés végett. Ezután minden év május havában összejönnek a városok küldöttei más és más városban, ahol nem eszem-iszom és bankettezés lesz a feladat, hanem komoly munka, mint most Aradon. A jövő 1902. évben tartandó kongresszusra *Szeged* invitálta meg a városokat *Tóth* József főjegyzője által. A meghívást az értekezlet köszönettel fogadta.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

Előlk *Perczel* Dezső.

A Ház elfogadja egy a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló, valamint a 7 éven felüli gyermekek állami gondozásáról szóló törvényjavaslatokat harmadszori olvasásban. *Széchenyi* József előadó betérjeszt s elfogadásra ajánlja a szent korona egyik őrének megválasztásáról szóló törvényjavaslatot.

A Ház a törvényjavaslatot általánoságban és részleteiben is elfogadja.

Neményi Ambrus előadó betérjeszt s elfogadásra ajánlja a városok és községek

fogyasztási adójának rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Hieronimy Károlynak aggályai vannak, hogy a városok fejlődésével nem áll a kellő mértékben az adók ilyen rendezése. Kéri aklént formulázni a törvényjavaslatot, hogy a városok fejlődésével a fogyasztási adók folytonos emelkedéséből bizonyos részt kapjanak.

Thaly Kálmán minden tekintetben csatlakozik *Hieronimy* indítványához.

Tisza Kálmán: E javaslatnál neki is okvetlen vannak a *Hieronimy*éhoz hasonló ellenvetései. Különösen a főváros érdekei kívánják azt, hogy a fogyasztási adóból nagyobb részt kapjanak, mint amennyit a törvényjavaslat megállapít. Látjuk, hogy különösen a főváros mennyit áldoz művészeti, esztétikai és kulturális célokra, melyek mindig meghozták a kellő kamatokat s így csak ezt a orzék tekintve is, méltányos volna, ha jövedelmei e révén is nagyobbodnának. De így áll a dolog a vidék városainál is. Magyarország fejlődése szerves egészet képez a városok fejlődésével. E tekintetben nem is panaszkodhatunk s látjuk azt a rohamos fejlődést, melyet minden tekintetben a városoknál tapasztalunk. E szempontok szemelőtt tartásával pártolja a városok részesedésének felmérését.

Lukács László pénzügyminiszter előmeri a városok részesedésének jogosultságát. A maga részéről a részletek tárgyalásánál erre vonatkozólag módosításait meg fogja tenni. (Élénk helyeslés.)

A javaslatot általában egyhangulag megszavazták.

Következtek a részletek.

Thaly Kálmán a czimnél újra megteszi kifogásait, különösen kiemeli, hogy osztalék emelésben részesítsék a vidéki városokat is, nemcsak kizárólag a fővárost.

Lukács László pénzügyminiszter: E tekintetben megnyugtatta *Thaly* Kálmánt.

Polonyi Géza kifogásolja azt, hogy éppen a közvetlen fogyasztási adónál az állam valóságos versenyt állít fel a municipiumok között. Nem arra törekszik az állam, hogy a városok azáltal minél több hasznot bírjanak, sőt ellenkezőleg a fogyasztási adó, mint lukszus adó kezeltek s így a városokat terheli meg leginkább. A fogyasztási adó különösen a vadhuszt sújtja leginkább, úgy hogy azáltal a vad ára oly magas, hogy tényleg valóságos fényűzést

hogy nincsen bennem semmi lelkesedés pályáért. El fogom végezni kötelességemet, mert azt, ami kötelesség, minden időben és mindenütt teljesíteni fogom; de félek, hogy az nem elég arra, hogy jó tanítónak legyek.

Édes anyámnak is inkább szive szerint való volna, ha férjhez mennék. Ő még most sem mondott le arról, hogy engem fejkötő alá juttasson. És ime csodálatos módon fölkeresett bennünket a szerencse. Az az ur, a ki megvotta a péterfalvi birtokunkat, valami Fazekas Sándor nevű, ma megkérte a kezemet.

Már én ezt sejtettem előbb is. Tudtam, hogy nem jár hiába hozzánk, noha eleinte mindig valami ürügy alatt jött, valami gazdasági kérdés miatt. Bocsanatot kért, hogy alkalmatlankodik nálunk, de hát ezt meg azt szeretné tudni, hogy volt eddig. Majd a dohány végett jött, majd a feles kukoricaföldek dolgát tudakolta apróra-cseprőre, noha mindezt megtudhatta volna a béregazdánktól is, kit megtartott szolgálatában.

Ő maga nem volt gazdaember azelőtt. Fakereskedő volt s abból gazdagodott meg. Láthatod, hogy nem valami fényes parti *Szeceődy* Magdának. De a milyen nagy szegénységben élünk mi most s a

milyen kilátástalan a jövőm, bizony nagy szerencsének mondhatom.

Édes anyámat főképp az tenné boldoggá, hogy visszaköltözhetnénk hajdani otthonunkba. Látom, hogy ragyog az arca erre a gondolatra s szinte felek elosztatni családását.

Ámde neked megmondhatom, hogy ez nem az az ember, akiről én álmodtam. Nem, ez sohasem lesz azzá. Soha. Látom, hogy jó ember, becsületes ember, elhiszem, hogy nem lesz mellette rossz dolgom; azt sem mondhatom, hogy nagyon vén volna, csunya volna, ostoba volna. Valami negyven éves lehet s olyan ember, akibe még bele szerethet egy fiatal leány; de én érzem, hogy soha. Ma idegenebb nekem, mint mikor először láttam.

Azt hiszem egyébként, hogy ő is inkább szánalomból akar elvenni engem. No meg talán az előkelő összeköttetésünk végett. Nagyon alacsony sorsból vergődött föl, természetes hát hogy szeretne beházasodni a megye régi törzsköcs nemzetségei közé.

Nem veszem tőle rossz néven s nem becsülöm azért kevésbé.

Arra felelj most már nekem, *Ödön*, hozzá mehetek-e olyan férfhoz, aki iránt

szívem hideg és közönyös? Nem a magam lealacsonyítása az s nem fogok pirulni amiatt? Nem a világról beszélek, annak az ítéletét előre ismerem. Kissé vonogatni fogják a vállukat, kissé lenéznek, hogy ilyen emberhez mentem nőül, kissé sajnálkozni fognak rajtam, de titkom még inkább irigyelvek, mert gardag leszek és mindenki keresni fogja a kedvemet.

De ez nem az a boldogság, amiről én egykor álmodtam. Tudtam volna én szegény és mégis boldog lenni. Édes anyám azonban meg fogja találni a nyugalmat és a jólétet, s mit oly nehezen nélkülöz. Mond meg már most, megtehetem ezt a lépést? Őszintén felelj, minden habozás nélkül, minden kiméret és minden mellék tekintet nélkül.

Nem bizom saját értelmem elfogulatlanágában Te egyszer valamikor azt mondtad: ha életemben olyan forduló ponthoz jutok, ahol hű, igaz barát segítségére van szükségem, szóljak neked. Most szóllok. Adj tanácsot. Szükségem van a te segítségedre; kezedbe teszem a sorsomat.

Magda.

— (Vége 13v.) —

követ el az, ki vadat mer tálatni. Nem elégti ki a miniszter ama kétés igérete, hogy ezt majd akkor fogja végleg rendezni, ha majd a városok és az állam közti viszony rendezve lesz. Kéri, hogy különösen a vadpiac érdekében, rendezze ezt az adót.

Lukács László pénzügyminiszter: Ma nincs abban a helyzetben még, hogy ezen segítsen, de a jövőben okvetlen figyelemmel lesz a vadfogyasztásra s különösen a keselést igéri megkönnyebbiteni.

A 4-ik szakasznál **Hieronymi Károly** ujra szót tesz a városok részeseledésének kérdésért. A Ház a szakaszt elfogadja.

Lukács L. pénzügyminiszter: Módosítást nyújt be, mely szerint felhatalmazást kér a városi kedvezmények esetről-esetre való megadására. A Ház ezt elfogadta.

Neményi Ambrus: Beterjeszti az 1898. évi közösügyi tulkiadásokról szóló javaslatot.

Ritkay László: Ellenkezést lát a mostani és a költségvetési vita közt. A költségvetési vitánál tapsal jutalmazták a miniszter fogyasztási adósrófját, most meg maga a kormánypart emel kifogásokat s ugyanazon bevételi többlet visszatérítését kéri most, a melyet annak idején megtapsolt. Rátér a delegáció önkényes szervezetére s azt mint törvénytelen, kifogásolja. Kifogásolja azt, hogy a delegáció nem ir át a képviselőháznak végzett anyagáról s így teljesen tájékozatlan a Ház, különösen a költségvetést illetőleg.

Szöll Kálmán miniszterelnök: Azt hiszi, Rátkai ellenvetés, bírálata túlszigorú. A miniszter mindig a képviselőház meghatalmazása alapján terjeszti a delegáció elé a közös kiadásról szóló törvényjavaslatot s így ezekről első sorban a képviselőház szerez értesítést. A számvervőség most is beterjeszti számszámadásokra vonatkozó jelentését. A delegáció szervezete törvényen alapszik s úgy annak jogosultsága vita tárgyát nem képezheti. Kéri tudomásul venni a jelentést.

Thaly Kálmán: A törvényre hivatkozva kimutatja, hogy az ő álláspontja törvényes s rámutat Kállay közös miniszter egyik kijelentésére, ahol a monarchia két államát, mint két tartományt említette. Az hiba volt. Mert a monarchiáról, mint teljesegegről kellett volna megemlékezni, vagy pedig külön-külön említeni a két államot.

Szöll Kálmán kijelenti, hogy ebben nem szabad közjogi sérelmet látni. Mert a pénzügyi jelentés a delegáció elébe lett terjesztve, ahol a monarchia két részből áll: Ausztriából és Magyarországból.

Kossuth Ferencz nem látja kellőleg megcáfoltva Thaly aggályait s kéri a miniszterelnököt, erre nézve határozottan nyilatkozzék.

Olay Lajos: Halljuk a miniszterelnököt. Most beszéljen.

Pichler Győző: Azt hiszi, hogy a miniszterelnök nem is olvasta a közös pénzügyminiszter azon a jelentését, azért nem mert határozottan válaszolni. Felszólítja válaszára.

Szöll Kálmán miniszterelnök: Miudig eleget tesz a ház kívánságának. Meghajlik akarata előtt, de visszautasítja Pichler felhívását felszólalásra. Sem a tárgy nem alkalmas arra, sem Pichler személye, hogy őt közjogi titok észreveszésére provokálja. Közjogunkra figyelni neki feladata első sorban s azt hiszi, az ellen még nem vétett.

Szilágy Dezso és Polónyi Géza között maliciózus polémia fejlődött ki, amely mindvégig derűtséggel tartotta a Házat. A javaslatot végül mégis elfogadták.

A nyiregyházi mandátum.

Nyiregyházáról írják nekünk: Városunk az alkotmányos éra kezdete óta

mindig 48-as függetlenségi párti képviselőket küldött az országgyűlésbe és csak a Bánffy választásai alkalmával sikerült Nyiregyházán kormánypárti képviselőt választatni.

A választók zöme jelenleg is a Kossuth-párt híveinek vallja magát és képviselőjelölttül **Bencs Lászlót**, Nyiregyháza népszerű polgármesterét léptette föl, a ki tegnapelőtt tartotta programbeszédét nagyszámu közönség előtt. Beszédében kifejtette, hogy törhetetlen híve ama nagy elveknek, melyeket Kossuth Lajos vallott és hirdetett.

Rendkívüli hatást keltett beszéde után városunk szülőtte, **Meskó László**, Békés országgyűlési képviselője, mint a központ kiküldöttje emelt szót, ama reményének adott kifejezést, hogy a függetlenségi zászló, melyen az utolsó választáson fölt esett, győzelmesen fog kikerülni a harczból.

A gyűlés után a több ezerre vugó közönség a lakására kísért a jelöltet, a kinek a megválasztása bizonyos. A szabadelvű párt valószínűleg nem is állít jelöltet.

VIDÉK.

Szarvasmarha kiállítás Kabán.

A híres Kabai saszooy községében — Kabán f. hó 30-án rendezik a sarvasmarha kiállítást. E kiállítás iránt — gazdakörökben — megbeszerte nagy az érdeklődés. Így például a szoboszlói gazdaközönség jószágai is részt vesznek a kabai kiállításon.

Megálló hely Szoboszló és Kaba között. A Szoboszló és Kaba között létesítendő vasuti megálló hely ügye kezd megoldása felé közeledni. A debreczeni üzletvezetőség átiratott intézett legközelebb Rásó Gyula kir. tanácsos alispánhoz, amelyben tudatja, hogy az üzletvezetőség azon feltételei mellett véleményezi a czélbavett megállóhely létesítését, ha a kérelmező városok kötelezik magukat arra, hogy a megállóhely körül végzendő földmunkák 100—150 koronányi díját viselik s ha annak idején, 4—5 év mulva s ját költségükön egy megfelelő kis vásárhelyiséget is építtetnek. Ez a váróhelyiség 4—500 koronába kerül, de csak akkor lesz rá szükség ha a forgalom növekszik. Most az érdekelteken van a sor, hogy belemennek-e ebbe a föltételbe, vagy sem.

Véres mulatság.

— Saját tudósítónktól. —

Véres mulatság volt vasárnap délután Mártonfalván. A fiatalság rendez szokás szerint vasárnap délután táncmulatságot tartott és ez alkalommal Rigóczy József és Méhes Antal összevesztek egy leány miatt. A két legény között hamarosan tettelességre került a dolog s közéjük sorakoztak a pajtások is, mielőtt azonban a verekedés nagyobb arányt ölthetett volna, a jelen volt községi bíró és néhány idősebb községi polgár szót választotta a verekedőket.

A mulatság ezután folyt tovább, de

mert tartani lehetett attól, hogy a verekedés ujra kitör. a községi bíró odarendelte Máté Ferencz és Csipke József kis bírákat is, hogy a rendre felügyeljenek. Este kilencz órakor a bíró beszüntette a mulatságot s a fiatalság szét oszlott. A legények később ismét összeverődtek az utcán két csoportba, még pedig külön a Rigóczyi és külön a Méhes pajtásai. Este 10 óra tájban Kovács Bálint községi bíró a két kisbíró kíséretében találkozott a Rigóczyi féle csoporttal. Kérdőre vonta a legényeket, hogy mért nem mennek haza.

A legények erre neki rohantak a bírónak és a két kisbírónak és úgy elverték őket, hogy Máté József kisbíró még ott a helyszínen meghalt. Eközben odaért a másik csoport és ezek meg Rigóczyikat támadták meg, mert botokkal nem boldogultak, kést ragadtak s oly vérengzést vittak véghez, hogy a verekedők közül négy legény, Kaszás Imre, Pancsuk József, Nyikora Antal és Pandák József tegnap reggelre meghalt. Rajtuk kívül még 8 legény sérült meg életvesztéyesen. A csendőrség megindította a nyomozást.

Rablás fényes nappal.

— Saját tudósítónktól. —

Vakmerő rablás történt vasárnap délután Szirákon. Négy idegen ember behatolt Szokolay Lajos nyugalmazott gazdatiszt házába és 1800 forintot elraboltak tőle. A vakmerő rablásról az alábbi tudósítást vettük: Szokolay Lajos, mikor nyugalomba vonult, Szirákon házat veit és oda költözött a feleségével. Volt valami pénze és község és a környék polgárai, ha megszerültak, gyakran fordultak hozzá. Szokolay segített is rajtuk, de sohasem uzsoráskodott.

Vasárnap délután egy vidéki kocsi érkezett a faluba, öt ember ült rajta. Szokolay háza előtt álltak meg. A szomszédoknak ez föl sem tűnt, mert tudták, hogy Szokolayt vidékisk is gyakran keresik föl. Szokolay feleségével egyedül volt otthon. Előbb két ember ment be Szokolayhoz, majd néhány percz mulva másik kettő is bement. A rablók azzal az ürüggyel mentek be, hogy kölcsönt szeretnének felvenni. Miután meggyőződtek, hogy a két öreg kivül a házban senki sincs, beszélgetés közben megrohanták Szokolayt és feleségét, szájukat betömtek, azután pedig kezeiket hátra kötötték és revolvert szegtek nekik, úgy kényszerítették őket, hogy a pénzt adják elő.

Szokolay odavezette őket egy szekrényhez s miután ott a pénzt a rablók megtalálták, magukhoz vették, a két öregot a hátulsó szobába vezették és az ajtót rájuk zárták. Ezután a rablók a rájuk várakozó kocsiira ültek és elhajtottak. Jó másfél órával ért haza Szokolayék cselédje, a ki a kívülről bezárt ajtókat felnyitotta és kiszabadította a két öregot. A csendőrség még aznap megkezdte a nyomozást, de eddig nem sikerült a rablókat kézrekeríteni.

SZÍNHÁZ.

Műkedvelő előadás. Iparos ifjakból alakult társaság műkedvelő előadást rendez a Margit fürdő disztermében és Szigligeti Edének a *Szökött katona* című népszívművét fogják előadni a debreczeni görög katolikus templom javára. Az előadást *Lendvay Ödön* rendezzi és július 7-én tartják meg.

Szintársulatunk nyári szünete. A debreczeni szintársulat nyári

szünete augusztus hó elsejéig terjed. Akkor gyűlnek össze a társulat tagjai Mármaroszigeten és szeptember 24-ig tartanak ott előadásokat. A társulat egyrésze már szeptember 24-én Debreczenben lesz. A fürdőkre utazó debreczeni bérlő közönség tájékoztatólag a színházigazgatósága a közönséget, hogy a bérletek iránt szeptember 10-étől kezdődőleg intézkedhetik.

A magyar színház pöre. (Távirat.) Rajna Ferencz és a Magyar színház közötti perben a járásbírósa ma ítélkezett. A részvénytársaság köteles Rajnának június 1-től 15-ig járó ötvenzár korona fizetést kiutalványozni. A viakumulért Rajna külön perel.

ÚJDONSAGOK.

* Városi közgyűlés. Debreczen város törvényhatósági bizottsága legközelebbi rendes közgyűlését június 25-én fogja megtartani. A közgyűlésen több nagyobb jelentőségű városi ügy kerül elintézés alá.

* Az aradi vértanúk szobrának megkoszorúzása. A most lefolyt aradi értekezlet alkalmával a vidéki városok küldöttei a kegyeletnek legszebb jelét adták az által, hogy koszorút helyeztek a 13 vértanú szobrának alapzatára s testületileg vonultak a szabadságtérre, mint a kivégzés színhelyére is. Azután köz és jótékonyági intézményeket szemléltek, mert van Aradon sok tanulságos látnivaló.

* Szőlőbirtokosok értekezlete. A virágzásnak indult Bocskaitelep szőlőtulajdonosai tegnap Motesiczky Hugó máv. tiktánál értekezletre gyűltek össze. A tulajdonosok figyelmét az a nagy érdeklődés, melylyel Debreczen lakosai a telep iránt viselkednek, arra terelte, hogy a szőlőtelepet a nagyszámmal kirándulók előtt különféle nyári mulatságok rendezésével meglátogathatbá és a kirándulóknak élvezetessé tegye. A telep közelében levő kis erdő erre igen alkalmasnak ígérkezik s ennek czélszerű kihasználásával tökéletes sikert remélnek. A kirándulók részére rövid időn belül már vendéglőt is létesítenek, melyet egy debreczeni vendéglőnek fognak bérbe adni. A tegnap délután tartott értekezleten egy a jövő hó elején tartandó júliusi rendezésének a módozatát beszélték meg, melyre a meghívókat rövid időn belül szét fogják küldeni.

* Vidéki posta- és táviratbiztek vasárnapja. A kereskedelmi miniszter a vidéki posta-, távirda- és távbeszélő hivatalok hivatalos óráinak szabályozása tárgyában kibocsátott rendeletével a posta-, távirda- és távbeszélőszolgálat időtartamát a vidéki posta-, távirda- és távbeszélő hivataloknál ez évi július hó 1-től kezdve újból szabályozta s ezzel kapcsolatban a *vasárnapi munkakorlátozást* a vidéken is kiterjesztette mindazon közünnepekre, melyeken a hiva-

talos órák a székesfővárosi postahivatalokra nézve már korlátoztattak, ugymint Ujévnapijára, Husvét hétfőre, Áldozócsütörtökre, Urnapjára, Pünkösöd hétfőjére, Karácsony első- és másodnapjára, továbbá április 11-ére és augusztus 20-ára.

* Az új fogházfelügyelő. A tegnapi hivatalos lap közli, hogy a m. kir. igazságügyminiszter Szepeszy Károly tomesvári kir. ügyészéi irnokot a debreczeni kir. törvényszéki fogházhoz főházfelügyelővé nevezte ki.

* Kutba futt ember. A vigyázatlanság ismét egy emberi életet pusztított el. Vladik Teofil 52 éves napszámos felvállalta Csillag- és Csapó utca sarkán Schwartz korezmáros udvari kutjának a kitisztítását. Midőn felbontotta a kutat, többen figyelmeztették Vladikot, hogy a rossz levegő miatt egy darabig ne menjen a kutba, hadd tisztuljon a kut levegője. Azonban Vladik leereszkedett a kutba. A kut mellett elvezető levezető csatornából erős kénhidrogéngáz szivárgott át a kutba, melynek belégzése gyilkos hatással volt s ez ölte meg Vladikot is. Holttestét a tűzoltók szállították a kórházba.

* A Polgári kerékpáros egyesület elmaradt kerékpárversenyét f. hó 30-án fogja megtartani, melyre a közönség által előre megváltott jegyek, mint említve volt, érvényesek lesznek. A Polgári kerékpáros egyesület ez ujjabb időre tervezett versenye sem fog sikertelen maradni, már azért is, mert a fővárosi, bécsi, szóval a vidéki versenyzők távozásuk alkalmával kijelentették, hogy a legközelebb, azaz vasárnap rendezendő versenyre ismét lejönnek, sőt még nagyobb számmal, miáltal még inkább fog növekedni a közönség-körében e szép verseny iránt az érdeklődés.

* Hangverseny a kereskedelmi akadémiában. Jól sikerült hangversenyt hallottunk vasárnap, melyet H. Tóth Irma táviratíró rendezett a Kereskedelmi akadémia diástermében, ahol is a növendékek bemutatják haladásukat a zongorajátékban. Előkelő diszes közönség hallgatta végig a szebbnél szebb zeneszámokat s lelkesen tapsolt a jól sikerült előadásnak. A hangverseny zeneelmélettel kezdődött mely a modern zenetanításnak első feltétele s örömmel hallottuk a nő endékek oly szép eredményt mutattak föl, mely a közönséget a legnagyobb bámulatra ragadta, Papler Irma (tanulási idő 4 hónap) egy Froberg „Ettűdöt” adott elő oly biztossággal és szép kértartással, hogy legalább is I. éves tanulóknak gondoljuk. Majd Baróthy Margitától hallottunk 8 hónapi tanulás után egy Jankeféle sonátát felülmúlóan szép hangsúlyozással és kiváló taktus érzéssel. Sinka Riza (8 hónapos tanuló) Liehner „Stiefmüt” terchenjét játszotta mély érzéssel s szép kifejezéssel. Sinka Ilona (8 hónapos tanuló) a „Graziettát” adta elő s meglepő könyedséggel küzdötte le ezen — kezdőnek nagyon is nehéz — darabot. Papp Géza (8 hónapos tanuló) Liehner-től játszotta a kellemes hangzású „Auf der Wieset”, játékával bebizonyította, hogy csakis a szabályos kértartással lehet oly szép tisztán csengő futamokat kihozni. Aztán Sinka Ella adta elő igen csinosan Schubert 2. „Cherzi”-jét. Azután hallottuk Aczéli Ferencz 2 éves tanulótló Bethoven „Albumblatt” című

szerezeményét bensőséggel s érzésseljesen előadva nagy tetazés mellett. — Nagy Jenő (2 két éves tanuló) Rhode „Freudvoll”-ját adta elő, játékát figyelmes tanulás és technikai jártassága jellemezték. Riesz Elizke (3 éves tanuló) Padarovezki „Menuetjét” mutatta be kifejezés teljes játékkal s finom árnyalatokkal. Erdős Juliska (2 és fél éves tanuló) Raff „Valse-Improptu”-ját adta elő bámulatos technikával, kristálytisza futamokkal s oly szép kifejezéssel, hogy bámulatra ragadta a közönséget, mely elismeréssel tapsolt a jövő egyik leendő művésznőjének. A hangverseny főnyújtója volt a Baróthy Gabriella zongora-játéka, mely meggyőzött bennünket arról, hogy a parányi kéz nem akadályozza az embert abban, hogy virtuóz legyen, oly tisztasággal s művészi kifejezéssel játszotta Chopin „14. Valse” és Böhm „Chasse aux Papillonját”, hogy elhallgattuk volna órák hosszáig is. De nem csak a klassicus zene előadásával lepett meg bennünket, hanem játszott remek magyar dalokat is mély érzéssel egész czigányosan, úgy, hogy majdnem azt hittük, hogy egész czigánybanda játszik. Befejezte a hangversenyt a Varga Stefánia által előadott Godard „L. Mazurka”, mely poeticus szépségű zeneművet eleganciával s oly ihlettséggel mutatott be nekünk, hogy játékát kellőképen megdicsérni sem tudjuk, de ez felesleges is, mert bármely nagy hangversenynek is díszre válnék. Végül Godard „Scaramouche” 4 kezű koncert Galoppot hallottuk Varga Stefánia és H. Tóth Irma által előadva, melynek kellemes elhangzása után a nagy közönség a legnagyobb meglepéssel távozott.

* Zsebmetszők mulatsága. Tegnapi lapunkban említést tettünk három csavargó elfogatásáról, akik feltűnő költségekkel vonták magukra a figyelmet. Ez a három kétes alak Horváth István, Gáspár Gábor és Kiss Gyula beismerték, hogy a pénzt zsebmetszés útján kerítették s a napi jövedelmen testvériesen megosztottak, de azt, hogy kiktől lopták a pénzt, megnevezni nem tudták. Kihallgatásuk után, minthogy bejelentett lakással bírnak, ideiglenesen szabadon bocsájották őket, az ügyiratokat pedig áttették az ügyészséghez.

Öngyilkos apa. A debreczeni rendőrség tegnap táviratot kapott Aradról, hogy Rothbarth Mihály ottani lakos öngyilkossá lett. A táviratban arra kéri a debreczeni rendőrséget, hogy az öngyilkos Debreczenben lakó leányát értesítsék az esetről, ami a tegnapi nap folyamán meg is történt.

* Elvi határozat borhamisítási ügyben. A belügyminiszter legutóbb kiadott rendeletében kimondotta, hogy az a borkereskedő, ki nek piaczejében mesterségesnek nyilvánított bora van raktáron, az elkövetett kihágásban vétkes akkor is, ha az zálogként van nála. Továbbá a kinél mesterséges bort találnak, az összes bork megvizsgálási költségeit tartozik viselni.

* Karóba esett gyermek. Megemlékeztünk arról a végzetes szerencsétlenségről, a mely a tízennégy éves Bucsai Istvánnal a sámsoniombok alatt történt. A mélyen sujtott szülők tegnap kikérték a rendőrségtől halott gyermeküket, hogy lakásukról eltemethessék. A rendőrség mivel a vizsgálatot már befejezte és semmi gya-

nas körülményt nem konstatált, amely miatt bárkit felelősségre lehetne vonni, teljesítette a szülők kérelmét és a hulla elszállításához a beleegyezését megadta. A helttéste a mai nap folyamán fogják elszállítani a kórházból.

* **Nyilvános köszönet.** Egyik legközelebbi esküdtzéki tárgyaláson szakértőként szerepelt *Doszpoly János* ur 10 korona, *Fleischmann Mór* ur pedig 6 korona. szakértői díjat a rabsegélyző egyesület részére Dr. Kardos Samu ügyvéd ur által hozzám juttatván, fogadják érte ez uton köszönetemet. *Biró József* mint a rabsegélyző egyesület pénztárnoka.

* **Lilliom aroz- és kézcserme,** szepült, májfoltot és kiütéseket feltétlenül eltávolít, teljesen ártalmatlan, esztétikus *Lilium szappannal* együtt a hölgyek legkedveltebb toalettcikkévé képezte. *Eredeti* minőségben kapható *L. Kovács Nándor* gyógyszerésznél a „Fehér Hattyu” gyógyszerárban, 35 és 50 kros téglékben, a krémhez való *Lilium szappan* ára 35 kr.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Egy főhercegnő pöre.** (Távirat.) Erdekies pört tűzött ki ma délelőtre a IV. kerületi járásbíróóság. Klotild főhercegnőt, mint háztulajdonost, pörbe fogta egy fővárosi orvos, dr. Kajdacsy József. A pör tárgya a következő: Dr. Kajdacsy Klotild főhercegnő kigyúnczai házában hét szobás lakást bérelt. Az első emeleten van a lakása. Ugyanabban a házban van a hazai biztosító-intézet és a háztulajdonos főhercegnő megbizottjának beleegyezésével úgy függesztette cégétábláját a palota első emeletére, hogy a tábla elfedi dr. Kajdacsy erkélyét. Dr. Kajdacsy ezt sérelmesnek találta és dr. Pollák Bélához, az ismert fővárosi ügyvédhez fordult orvoslásért. Az ügyvéd-fölszólító-levelére a ház gondnoka nem reagált. Erre dr. Pollák Béla a IV. ker. járásbíróósághoz fordult panaszával. A járásbíróóság vezetője mára ilézte be a pörös feléket, Klotild főhercegnő szonyt mint háztulajdonost és dr. Kajdacsyt. Amde csak dr. Kajdacsy jelent meg és a bíró konstatálta, hogy a főhercegnőnek küldött idézés vétive még nem érkezett vissza. A járásbíró, miután meghallgatta dr. Pollák Béla elterjesztését, a főhercegnőt feltételeesen elmakacolta.

§ **Takács Zoltán bandája.** (Távirat.) Még ma is tanuk kihallgatása folyik a szombatnál előbb nem is lesz ítélet. Borsai Róza, özvegy Korda Gergelyné cselédje, volt az első tanu és a kun-szent-mártoni pusztán történt és már eléggé ismert dolgokat beszélt el. A fényképező-gépről annyit tud, hogy azt az az „idegen ur” (Takács) hagyta náluk zárolva, a kit asszonya a házába fogadott, de adós maradt a bérrrel. Tudomása szerint a Kordáná fia, Bálint Ferencz nem érintkezett az idegen ural. Lajos András jakói állomásőr gyakran látta ott Takácsot a vonatról leszállni. Az állomásról egyszer Halász Szabó István vitte el a kocsiját a egyszer oda is hozta. A vád szerint ez többször történt. Halász-

Szabó csak egyszeri fuvarozást ismer be s ezt is a véletlennek tulajdonítja. Irházi István tanu, a kocsi, megcsafolja a Lajos András tanuságtételét. Kalmár Ferencz verségi lakos megesküdött arra, hogy azt a vallomást, amit előtte a csendőri jelentésből olvastak föl, nem tette. Kepes Gábor szintén valótlannak mondja a rendőri jelentést a esküvel erősíti, hogy az abban foglaltak nem felelnek meg valóságnak. A tárgyalás tart.

Az anyanyilkos Antos.

Az ügyész halálbüntetést kér.

A földesi anyagyilkos bünperének tárgyalása tegnap a vádbeszéd megtartásáig ért el. Szomorú, gyötrelmes lelki-furdalással terhes éjszakát teremtett az a gyilkos vádlott számára. **A királyi ügyész halálbüntetést kért az anyagyilkosra.**

Egy hitvány, nyomorult ifju felett kell itélkezni ezen az alapon az esküdtzéseknek. Nem prejudikálni akarunk, mikor a kir. ügyész igazán szívből szakadt szavaival egyet értünk. *A ki a tizparanosolatból nem tanulta meg tisztelni az apját és anyját, hogy hosszú életű lehessen a földön, az ne metyeljeze meg tovább még a lehelletével se a társadalmat.*

Fenevad az, nem gyermek, a ki golyót röpit az örökszeretetre és végtelen tiszteletre érdemes *édes anyába*. Rothadásnak szánt hústömeg az, a ki nek minden vadággal tele van a lelke. Hátha még arra az irtózatos gyalázatra is képes, *hogy megölt édes anyján rugjon egyet.*

Hová lesz a világ, ha az ilyen bitangoknak lélegzetet ad? Hiszen az édes anyának még az arezulutéseért is köszönetet kell rebegni a gyermeknek. Annak az édes, jó anyának, a ki az élete kockázatásával adott neki életet s a ki nek a szívében szereteten, áldáson, jóakaraton kívül más érzés nem lángol a gyermekével szemben.

A ki az anyját nem tiszteli, a ki ennek a fogalomnak a szentiségét nem tudja megérteni, az nem ebbe a világba való az pusztuljon és ne veszélyeztesse az örek tiszteletre és szeretetre ébrazító anyaságot.

Az apát elveszitheti a gyermek és *jövője fele megmarad az édes anyában*. De a ki az édes jó anyját veszíti el, az már csaknem mindenét elveszítette. Milliókra menő árva fájdalma és kiontott könnye bizonyít a mi szavunk mellett. Ezek a könnyek erősítik meg a leghatalmasabban mi a gyermekre nézve az édes anya.

És ha akadt gyermek, aki még az édes anyját is el tudja pusztítani, azzal szemben nem ébredhet fel a szánalom, csak az a kötelesség, amelylyel bitóra kergetik az ilyen bitangot és minden időkre intő példát adnak a bünért való méltó megtorlással.

A királyi ügyész a földesi anyagyilkosra ezt kéri és az esküdték ver-

ditje alapján ma fog benne itélni a törvényszék.

A rettenetes fenevad bünügyének tegnapi tárgyalásáról az alábbi tudósításban számolunk be:

Tanuvallomások

Tegnap reggel a tanukihallgatásokat folytatta a törvényszék. *Öz. Szabó Lajosné*, a *Katona Ágnes* nevelő anyja, a leánya vallomását erősítette meg.

Öz. Kocszy Mihályné azt tanusítja, hogy *Katona Ágnes* sirva panaszkodott, hogy *Gyulától* lemondó levelet kapott. Beszélt, hogy *Földesen* azt tartják, hogy *Antos Gyula* azért hagyta el olyan csufosan *Katona Ágnest*, mert nem tudta neki megbocsátani, hogy előbb *Nagy Jenő* öz férjhez ment. *Bögi Endre* szintén azt mondja, hogy csuffá akarta tenni vádolt volt kedvesét, mert leánykorában nem ment hozzá.

Karácsony Sándornak vádolt maga mondta, hogy nem akarja *Katona Ágnest* elvenni, csak éppen ámitja, ők meghisznék:

Elnök vádolt: Ezek után is fenntartja vallomását, hogy szerette *Katona Ágnest* és nőül akarta venni.

— Igen, ezeket csak azért mondtam, mert szégyeltem kimondani, hogy anyám nem engedi elvenni.

A menyasszony vallomása

Domokos Rózát, a vádolt jegyesét is kihallgatták.

— Jegyese még *Antos Gyulának*?
— Nem vagyok kérem.
— Hány éves?
— Tizenhét.
— Mikor váltottak jegyet *Antos Gyulával*?

— Mult évben, ugy hiszem november 8 án volt.

— *Antos Gyulát* mikor ismerte meg?

— Csak két héttel azelőtt ismertem meg, *Rácz Balázné* közbenjárására.

— Tudta akkor, hogy mit akar *Antos*?

— *Ráczné* mondta, hogy érdeklődik irántam, komoly szándékkal.

— Miért tartották meg olyan hamar a jegyváltást?

— *Gyula* nagyon sürgette, hogy minél előbb megtartsuk.

— Mit gondol, szerette magát *Antos Gyula*?

— Ugy vettem észre, hogy szeretett.

— Örült hogy *Antos Gyula* megkérte?

— Nem tagadom, szivesen hozzá mentem volna feleségül.

— Az édes anyja szivesen vette, hogy *Antos Gyula* magát eljegyezte?

— Igen, ő is meg volt elégedve *Antos Gyulával*, mert csak jót hallottunk róla.

— Volt arról szó, hogy magát *Katona Gábor* szeretné elvenni?

— Arról soha sem, csak ugy járt hozzánk, mint a testvérem barátja.

— Azt tudták-e, hogy *Katona Ágnes* szerette *Antos* és hogy feleségül akarta venni?

— Csak a jegyváltás után tudtam meg.

— Akkor nem szólt erről *Gyulának*?

— Kérdeztem, azt felelte, hogy *Katona Ágnest* nem szereti már s nem veszi el.

— Szüleire testvér és sógornője nem panaszkodott soha?

— Soha sem, még, a sógorasszonyát dicsért is, hogy derék asszony.

— Azt nem említette, hogy mennyi vagyon van, vagy lesz?

— Vagyonról soha egy szó sem volt.

— A tett elkövetése után azonnal magukhoz ment, nem látszott rajta, hogy izgatott?

— Nem vettem észre rajta semmit, éppen olyan nyugodt volt, mint máskor.

— Mikor volt legutoljára magánál?
— A gyilkosság utáni napon. Kérdeztem ki tehetette. Azt felelte nem tudja.
— Hogy viselkedett maguknál, nem tapasztalták, hogy veszekedős?
— Nálunk mindég illedelmes volt, még ha a testvérem csúnyát mondott is, ő intette meg, hogy de göromba ez az András.
— Mit szól ezekhez Antos Gyula?
— Azt, hogy én addig szerettem Domokos Rózát, amíg ki nem ismertem őket, hogy mindég Katona Gábort dicsérik, különösen az anyja.

— Azt a lenéző, fitymáló hangot, a melylyel Domokos Róza ezekre azt felelte, hogy „Nem dicsérte a” nem tudjuk visszaadni. Ez a hangjelzés kifejezett szemrehányást, megvetést, gyűlöletet, mindent, amit az anyagilkos volt menyasszonya, az árthatlanul megvádolt fiatal leány érezhetett.

Az orvos szakértők véleménye.

Dr. Izsó János törvényszéki orvos és Dr. Matolcs, a boncolást teljesítő orvosok mondták délután szakértői véleményt. Kétségtelenül megállapították, hogy az áldozatot két lövés érte és pedig az első lövés feltétlenül úgy történt, hogy a lövést intéző áldozatával szemben állott. Az, hogy a holttestet rugás érte-e, nem tűnik ki a bonczjegyzőkönyvből.

E: (Vádlatához) Van észrevétele a szakértői orvosi véleményekre?

— Nincs észrevételem. Nem értek én ehhez.

— Még azt mondja meg, hogy hol rugta meg a holttestet?

— Azt nem tudom, csak feléje rugtam, de még azt sem tudom, hogy a rugás érte-e?

A törvényszék felhívása folytán Dr. Izsó János és Dr. Sárváry Gyula orvosok megfigyelték Antos Gyula elmebeli állapotát és erről a tárgyaláson jelentést tettek.

Ugy Dr. Izsó, mint Dr. Sárváry egybehangzóan azt a véleményt nyilvánították, hogy Antos Gyulánál nem forog fenn a legcsekélyebb gyanu sem arra, hogy elmebeli állapotában a bűncselekmény előtt, alatt és után rendellenesség lett volna. A cselekményt öntudatos állapotban követte el. Antos Gyula mindent a legpontosabb sorrendben elmond, ami a bűncselekmény elkövetése előtt és után történt. Az, hogy néha eltér a logikus sorrendtől, egyáltalában mit sem bizonyít arra, hogy elmebetegsége volna, mert ezek csupán csak védekezések lehetnek a megtorló igazságszolgáltatás ellen. Akaratának szabad elhatározási képessége teljesen meg volt. Az állítólagos szerelmi busongások — szakértői szempontból tekintve — nem érik el a kényszer szintjét.

Dr. Kardos Samu. A szakértő orvos urhoz egy kérdést óhajtanék intézni. Az észlelési jegyzőkönyvben az van, hogy Antos Gyula levételkor folyton reszket, úgy, hogy alig tud a lábán állni. Nem lehet ebből valamit következtetni? Mert arra a kérdésre, hogy fázik-e? azt felelte: nem!

Dr. Izsó: Én azt hiszem védő ur, hogy csakugyan fázott, csak hogy restelte megmondani, mert ellenkező esetben más tüneteket is találni kellett volna, amely valami betegséget mutat.

Dr. Kardos Samu: Sárváry orvos urtól bátor vagyok megkérdezni, hogy az észlelési jegyzőkönyv szerint Antos Gyula egy ízben azt felelte azon kérdésre, hogy mit tett, mikor Domokoséktól hazament: „Hogy sirtam, jajgattam, mert nagyon megbántam, hogy a szörnyű bűnt elkövettem!” Hogyan mondta ezt vádlott, orvos urra milyen benyomást tett?

Dr. Sárváry: Egész megbánólag, komolysággal mondta.

A fegyverszakértők.

Fegyverszakértőkként Széchény Istvánt és Szabó Sándort hallgatták ki.

Előadták, hogy úgy a revolver, mint a holttestben talált golyók kilencz kaliberek és a méretek egyeznek.

A fegyvernek szerkezeti hibája van, mert a toló henger nem tökéletes. Ebből a revolverből három lövés történt. Végül az véleményezték, hogy a fegyver alkalmas öt tíz lépéssel emberélet kioltására.

A kérdések.

Ezután megállapítást nyertek azok a kérdések, amelyeket az esküdtszék tagjaihoz intéztek.

A kérdések rövid kivonatban a következők:

Bűnös-e Antos Gyula abban, hogy 1900 dec. 19-én Földesen Antos Megyörösi Gáborné lakásán anyját, Antos Megyörösi Gábornét, született Bíró Juliánát előre megfontolt szándékkal, több revolverlövésrel szándékosan megölte?

A második kérdés a szándékos emberölésre vonatkozik ugyan, de előre megfontolt szándék nélkül.

Az ügyész halálbűntetést kér.

Dr. Horváth Bálint kir. alügyész mondta el aztán vádbeszédét.

Szomorú kötelességet kell teljesítenem — úgy mond — mikor e perczben az esküdt urak előtt még egyszer el kell mondanom, hogy miért jöttünk most ide e terembe. Nem csupán kötelességből teszem ezt, hanem igazság érzelemből és a tárgyalás során nyert teljes meggyőződésemmel fogom vádatmat előadni.

Szomorú emlékeket fog hozni ez az eset az öreg, becsületben megőszült, 67 éves Antos Gábornak életében halála napjáig, mert hiszen az ő vére megfosztotta tőle utolsó éveiben hű hitvestársát.

A becsületben megőszült apának törekvése az volt, hogy tisztességes, hasznos polgárt neveljen Gyula fiából is, de ezt nem érte el, mert a rosszlelkű Gyula fia nem felelt meg a várakozásnak.

Áttérek magukra az eseményekre: Antos Gáborné 1900. december 19-én este halva találtatott saját házában arccal a földre feküdvé. Akkor még rejtély volt, hogy a legjobb anyát, a leghűbb hitvest ki ölhette meg. Mikor a csendőrök gyanuba fogták, bevallotta ugyan tettét, de a szörnyű bűnt azzal tetézte, hogy bevádolt egy ártatlan lelket, hogy az készítette a nagy bűntény elkövetésére, mert anyja boldogságuknak utját állta azzal, hogy ellenszi Katona Ágnes feleségül vételét. Volt olyan lelke ennek a vádlottnak, hogy belekeverte azt az ártatlant, akiről azt mondja, hogy halálosan szereti.

Egész mesét talál ki hogy azt mondta Katona Ágnes, hogy élő fának nehéz a döntést várni. Ez a szellemes, tisztességes nő a vádlott elapatlan rágalma miatt egy hónapig a debreczeni fogházban ült. Még súlyosabbá teszi ezt, hogy Antos Gyula állhatatosan több kihallgatásakor megmaradt ezen állítása mellett és sohasem jutott eszébe, hogy egy ártatlan lélek miatta e fogház másik czellájában sanylődik.

Egy hónap mulva érzett csak lelki furdalást és csak akkor vallotta meg, hogy az egész rágalom csak mese volt. A bizonyítás anyaga mutatja, hogy nem felel meg a valósnak azon állítása, hogy anyjának folytonos unszolására tette azt, hogy levélben tudatta Katona Ágnessel, hogy szakít vele.

Ha valakit úgy szeret — mint Antos Gyula akarná feltüntetni, lehet-e azzal szemben úgy eljárni, mint ő Katona Ágnessel. Domokos Ágnes elbeszéli, hogy

vádolt nevetett, mikor elmondta neki, hogy Ágnes a levél olvasása után sirni kezdett. Ez az a nagy szerelem!

Czáfolom vádlottunk minden egyes vallomását. A Domokos Róza főle kérdéssel is úgy állunk, hogy vádlott állításai nem igazak. Ő állította elő azzal, hogy Domokos Rózát eljegyezni akarta, nem igaz, hogy ezt anyja követelte. Biztosítást nyert, hogy maga Antos Gyula sürgette, hogy az eljegyzést megtartsák.

Hogy miként viselkedett szüleivel szemben, az bizonyítva van az ősz Antos Gábor vallomásával. Még szóba sem állott családjával, azt az istenfélő asszonyt sértette. És mikor anyja figyelmeztette, hogy „Jó ember, hogy várhatsz az istentől áldást”, még annál jobban káromkodott. Számítatlan tanura hivatkozott, hogy mily mostohán bannak vele szülei, ezek semmit sem bizonyítottak. Áttérek arra, hogy vajjon megfontolt szándékkal követte-e el tettét, vagy nem. Azt akarja elhárítani, hogy a nap minden szél nélkül vette a revolvért és töltést. Továbbá, hogy varjút akart löni, meg a veszett kutyától félt. Ha nem volt ezzel semmi célja, miért dugta azt el, hogy senki ne tudjon róla.

Elismerem, hogy arra nézve, hogy a revolvért mi szándékból vette, bizonyíték nincsen, de ilyen bizonyíték a dolog természeténél fogva nem is lehet. Meg a tett után is gondoskodott arról, hogy a gyanút megáról elhárítsa.

Vajjon lehetséges-e, hogy ember előre megfontolt szándék nélkül ilyen tettet elkövessen? Nem esküdt urak! Ilyen esetet 14 évi gyakorlatom alatt még nem tapasztaltam, hogy fia ilyen higgadtsággal és kegyetlenül végezze ki az édes anyját. Kétségtelenül merem állítani, hogy Antos Gyula előre megfontolta, hogy anyját a láb alól eltaszi és kiszámította az időt is, hogy melyik legalkalmasabb.

Röviden megemlítem, hogy a büntető törvénykönyv 277. szakasza így szól: „Aki előre megfontolt szándékkal embert öl, kötélt általi halálra büntetendő”.

Itt esküdt uraim az előre megfontolt szándék megállapítható. Mikor kopogtatott, már kezében volt a revolver. Még az az idő is elégséges volt a megfontolásra, míg jó anyja kinyitotta az ajtót.

Nézzük, milyen kegyetlenséggel vitte véghez a cselekményt.

Egyet lött, sem talált. Volt idő elég meggondolni, hogy a másik lövést megtartsa, de nem riadt vissza, megtette a második és a harmadik lövést is. Még az sem volt elég neki, hogy az anyja holtan feküdt, hanem egyet rugott rajta, mint egy rossz kutyán. Az ilyen hallatlan kegyetlenség esetében könyörületességnak helye nincs.

Kimerem mondani, hogy ember életért ember élet kell.

Még szólott röviden az esküdtbírósgyi intézményről és kérte az esküdteket, hogy bátran mondhatják ki az első kérdésre az igent.

Italethirdetés ma este várható.

TÁVIRATOK

A király a hadgyakorlaton.

Bécs, június 25. A király az osztrák császárvárosból ma reggel 7 órakor a brucki hadgyakorlatokra utazott. Ibspiel hadtestparancsnok fényes katonai küldöttséggel fogadta ő felségét, a ki Beck tábornagygyal, a lovasság főparancsnokával és Bolfras adjutánsával

és sok főtisztval érkezett a hadgyakorlatokra. Az egy óráig tartó gyakorlatozás alkalmával leginkább a megnyerte ő felsége tetszését a boszniai gyalogság 4. szakaszának gyakorlata. A hadgyakorlat végén a király legmagasabb elismerését fejezte ki a tavasztaltak felett

Krüger.

Köln, június 25. Ideérkezett jelentések szerint Krüger, a búr köztársaság elnöke, holnap Rotterdamba utazik, a hol két napig marad. Innen hosszabb tartózkodásra egy hollandi fűdőbe megy Krüger. — Az a híreszteles, hogy Vilmos császár legközelebb fogadja Krüger, minden alapot nélkülöz.

A búrok vesztesége.

Pretória, június 25. Lord Kitchener jelenti tegnapi kelettel: E héten 71 búr esett el, 27 súlyosan megsebesült, 160 pedig fogságba esett.

A pestis.

New-York, június 25. A „Kalleja Pity” hajó Honkongból ma San-Jagóba érkezett. Utközben öt ember pusztult el pestisben.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Esti zárlat. —

Búza októberre . . .	8.12
Rozs októberre . . .	6.73
Zab októberre . . .	6.32
Tengeri júliusra . . .	5.34
Tengeri 1902 májusra . . .	5.12

Az irányzat lanyha. Amerika egynegyed centtel, Berlin 2 és fél márkával olcsóbb.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Alvajáró házmester.** (Éjjeli express tudósítás.) Különös szerencsétlenségnek lett áldozata Budapesten az éjjel Bán Lajos, a József-köruti 2. sz. ház házmestere. Azt álmodta, hogy csilingel a kapuból szóló csengő. Kilépett az ágyból és magához véve a kapukulcsot, ki akart menni az udvarra. Bán azonban az ajtó helyett az ablakba lépett, fölhágott az ablakdeszkára és a rákövetkező pillanatban a félemeleti ablakból lezuhant a földszintre. A nagy eséstől aztán feleszmélt és segítségért kiáltott. Hozzá tartozói lesiettek a szerencsétlenül járt emberhez és elhívták hozzá a mentőket, a kikápolás alá vették és beszállították a Rókus-kórházba. Az alvajáró házmester állapota igen súlyos.

× **Nagy gyermekáldás.** (Éjjeli express tudósítás.) Prágában a legutóbbi népszámlálás alkalmával Freimann ötvennégy éves építési felügyelőnek nagy nehézséget adott családi adatainak a hivatalos ívekbe való beiktatása. Freimann családja ugyanis harminczegy főt számlál. Nagyon erőteljes,

harminczkilenc éves feleségének nem kevesebb, mint 31 gyermeke született. A szerencsés családapát derék élet-párja kétszer lepte meg hármás ikrekkel, hatszor kettős ikrekkel. Atya, anya s gyermekek a legjobb egészségnek örvendenek. A népszámlálási ívre ezenfelül Freimann urnak nyolcz fivére van följegyezve.

CSARNOK.

A talizmán.

— Regény. —

Irta: **Fenyvessy Béla**

A házmester bizalommal nézett az idegenre.

— Min gondolkozik? — kérde az idegen.

— Axon, hogy bejelentsem é?

— Semmivel se törődjék. A felelősség az enyém. Vezessen Jerák Demeter urhoz.

A házmester engedelmeskedett és vezette az idegent.

Hosszu kerten haladtak keresztül, amíg annak a végében egy erősen kivilágított épülethez értek. Zenésző, dal, a vendégek zajongása hallatszott ki onnan. Mikor az épülethez értek a czifra ruhás házmester elérkezettnek látta az időt, hogy megkérdezze az idegent.

— Uraságotat be kell jelentenem Jerák Demeter urnak Szabad kérnem, kit jelentsek be?

— Mondjon csak annyit, hogy Tomory Jenő van itt, a ki beszélni kíván velem.

— Hát csak tessék addig is türelemmel lenni — szólit a házmester — amíg visszatérek.

Tomory Jenő ott sétált fel és alá az épület közelében és várakozott a házmesterre. Beletelt egy jó negyedóra, amíg a czifraruhás házmester visszatért.

— Nos? — kérdezte Tomory.

— A nagyságos ur vendégeivel van elfoglalva.

— És...

— Nem fogadhatja uraságotat.

— Nem?

— Nem!

— Akkor bemegyek magamtól.

— Bocsanatot kérek, az nem lehet.

— Ki gátol benne?

— Én!

Az idegen felkaczagott.

— Nem maga, de senki sem állhatja utamat.

A házmester megkísérlette, hogy az idegen elé álljon.

— De én az állásommal vagyok felelős.

— Mindegy! Jerák Demeter ur is az állásával felel.

Félretolta a házmestert s mielőtt az megakadályozhatta volna, Tomory Jenő a lépcsőházban termett és sietve haladt fel a lépcsőn. Az előcsarnokban unatkozó inasokra talált, akik elképedve néztek arra az idegen férfira, aki nem frakkban köszöntött be a vidám mulatság hajlékába.

— Kit keres uraságot?

— Jerák Demeter urat.

— Most nem beszélhet velem.

— Szólítsák ki. Akarom. Mondják meg neki, hogy Tomory Jenő az előszobában várakozik rá.

Az inasok megpróbálták a tiltakozást s végre is engedtek. Kevés idő múlva Tomory nagy öröme megjelent Jerák Demeter az előszobában. Tomory szívélyesen üdvözölte.

(Folyt köv.)

Debreczeni piac.

Június hó 24-én és 25-én tartott heti vásár eredménye.

Búza: 14 kor. 40 fill., 14-20 fill.
Kétszeres: 13 kor. 00 fill. — 12 kor. 80 fill.
Rozs: 13 kor. 20 fill. — 13 kor. 00 fill.
Árpa: 11 kor. 00 fill. — 10 kor. 80 fill.
Zab: 11 kor. 40 fill. — 11 kor. 20 fill.
Tengeri 13 kor. 00 fill. — 12 kor. 80 fill.
Köles: 11 kor. 00 fill. 10 kor. 80 fill.
Széna: 5 kor. 00 fill. 4 kor. 80 fill.
Háj: 98—100 kor.
Zsir: 120—116 kor.

Ló- és szarvasmarha vásár.

Ló felhajtattott 580 drb., — 16 eladatott 440 darab., Szarvas marha felhajtattott 665 drb. eladatott 363 drb.

Sertés vásár.

Sertés felhajtattott 1890 darab — eladatott 630 drb. Kővér sertés kilója 80—00—72 fill
A vásár lefolyása gyenge volt.

Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő, elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák
leszállított árak mellett,

továbbá:

Fűzőedények, takarek-konyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban
a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvétetnek a

kiadóhivatalban,
Főttér, Biedermann-palota.

Allást keresők

és

munkaadók,
vevők és eladók,
bérlők

és

bérbeadók

mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek

a „**Debreczeni Ujság**”

APRÓ HIRDETÉSEK
rovatában.

Röfös és rövidárú teljesen új berendezés két oldalkirakattal eladó. Mezeynél Biedermann ház.

Egy kijátszott gordonka (cellő) játékos áron eladó. Arany János-u. 15

Több drb. Első-Debreczeni Takarékpénztári részvény eladó. 1950 ft. Czim a kiadóhivatalban.

Fölhívás Bel vagy Kültagok kerestének; majd em egy negyed század óta fennálló, jó hírnevűnek örvendő, bobizonyítható nyereséges helybeli betéti vállalkozás s befizetett tőke biztosíva. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Igyunk ebesi ártézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár: Piacz-utca 7. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy féle Pemetefü cukorka. Kapható Borsy-cukrászdában és Franciscs és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Katona keztyük mosása, javításával együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37 szám.

Egy garçon szoba butor és 3 vas-kályha elköltözés miatt eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Tanulónak Komlóssy Lajos fűszerüzletében egy jó családból való fiu felvétetik.

Eredeti vizsla kutya 4-5 hónapos eladó. Homokkert I. járás 31. sz.

Seprű, hazai gyártmányu ruha-, haj- és fogkefék, mindennemű háztartási keféáruk gyári raktára **Márton Gyula** férfi és nő divatüzletében, Bika szálloda mellett.

A szőlő-szövetkezet siller és ezerjő borai, továbbá kitűnő asztali bor kapható Czeglédy és Polgár fűszerüzletében.

Legolcsóbb bevásárlási forrás. Neumann és Weisz, festék, zsiradék, szárszám vasalások, faragványok, görlecek és zománcozott konyha edények gyári raktára. Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.

Első debreczeni borozó (bodega) megnyitott, pia-z-utca 75. sz., az Elite kávéházzal szemben. Mindennap friss cöser felvágott, virsli Nagy Szebenből, 1 liter új bor 36 kr. Tisztelettel **Wieder Sámuel**.

Részlet üzlet. Minden nő és állandó lakással bíró egyén csekély havi, vagy havi részletfizetésre vásárolhat vásznakot, kész férfi és női öltönyt, női kabátot és gallérokat és mindenféle kézműárut Kaiser Salamon üzletében, Hatvan-utca 2. sz.

A nyári idényre.

Van szerencsém dűsan felszerelt raktáramra a t. vevőközönség figyelmét felhívni, nagy választék

női ruha szövetekben,

ugyszintén

Delcin, Zephir, Batizt, Pique

és szintartó kartonokban, továbbá nő-, férfi- és gyermek fehérműek, harisnyák, derékküzők, nyakkendők, v. sznak, shiffonok, mindentféle blésneműek

Blousok és napernyők

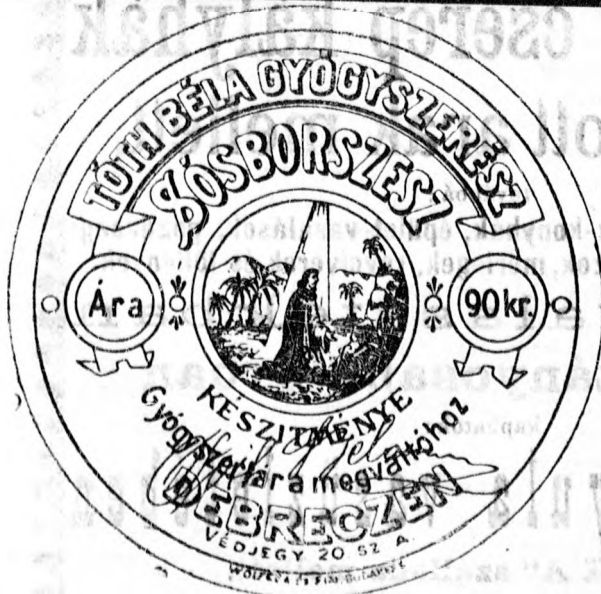
óriási választékban.

Feltűnő olcsó áron, maradék szövetek félárban,

Tisztelettel

Kiss Lajos

Alföldi takarékpénztár épület.

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárúban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczar.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota).

Debreczen, 1901 Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Óriási

választék

Kalap, Czipő,

fehérmű

legjutányosabárban

Márkus Miksa

férfi divat üzletében. Debreczen, Piacz-utca 7. sz. a. Vocsoy ház.

Zsebkendők és harisnyák
nagy választékban.

Biederman házban

egy kényelmes 3 szobából és mellékhelyiségekből álló

emeleti lakás,

továbbá irodának alkalmas két szobából álló emeleti helyiség

azonnal kiadó. — Ugyanott egy üzlethelyiség

augusztus 1-től kiadó.